ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН МАНЛАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: ӨМА-2025/015/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Даланзадгад хот 2025 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр Утас: 70533539 Цахим хаяг: Usukhbayarts@audit.gov.mn Аудитын менежер: Т.Хонгорзул Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn Ахлах аудитор: С.Одончимэг Утас: 70533552 Цахим хаяг: Odonchimegs@audit.gov.mn Аудитор: Т.Будсүрэн Утас: 70533552 Цахим хаяг: Budsurent@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 2-3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 4-13
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 14-15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 15
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд 15-18
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв ....
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт 18
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл 19
3.5.3 Нэмэлт төсөв 19
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН
4.1 Ерөнхий зүйл 19
4.2 Материаллаг байдал 20
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 20
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 20
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 20
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 20
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 20
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 21
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ
5.1 Төлбөрийн акт 21-23
5.2 Албан шаардлага 23
5.3 Зөвлөмж 23-24
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 25-26

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2025.03.25 № 305

танай ______________-ны №______________-т

МАНЛАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
П.БААСАНЦОГТ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Өмнөговь аймгийн Манлай сумын Засаг даргын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу хараат бусаар гүйцэтгэж, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар 9 хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээнд 451,400.0 мянган төгрөг зарцуулахаар батлуулан гүйцэтгэлээр 8 хөтөлбөр, арга хэмжээнд 270,400.9 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 3.8 квт хүчин чадалтай 3,434,889.0 мянган төгрөгийн төсөвт өртөгтэй хагас автомат шинэ уурын зуух ашиглалтад орсон.

Бусад асуудлын хэсэг

Сумын 2024 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний дагуу 12 бүлгийн хүрээд 90 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн 92 хувийн гүйцэтгэлтэй дүгнүүлсэн байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

4625021616

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АУОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ӨСӨХБАЯР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,718,292.34**	**2,250,243.41**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	**821,304.98**	**1,481,259.99**
31200	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	**821,304.98**	**1,481,259.99**
31210	**Төгрөг**	**821,304.98**	**1,481,259.99**
31211	Төрийн сангийн харилцах	809,004.52	1,476,275.18
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	12,300.46	4,984.81
33	**АВЛАГА**	**226,608.80**	**251,037.59**
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	15,883.81	25,653.05
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	4,006.78	14,801.05
33500	**Бусад авлага**	**206,718.21**	**210,583.50**
33510	Байгууллагаас авах авлага	1,019.92	6,398.37
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	205,698.29	204,185.13
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**566,703.97**	**517,945.82**
35100	**Түүхий эд материал**	**350,820.90**	**376,986.90**
35110	Тусгай зориулалттай материал	350,820.90	376,986.90
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	64,767.96	49,601.28
35400	**Хангамжийн материал**	**139,765.11**	**80,007.64**
35410	Бичиг хэргийн материал	5,635.03	5,607.78
35420	Аж ахуйн материал	33,130.97	22,357.62
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,432.95	4,564.82
35440	Түлш, шатах тослох материал	7,664.80	2,700.00
35450	Барилгын засварын материал	3,462.36	1,025.83
35470	Бусад хангамжийн материал	88,439.00	43,751.59
35600	Мал амьтад	11,350.00	11,350.00
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**	**103,674.59**	**0.00**
36300	Тэжээлийн нөөц	103,674.59	0.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**10,859,872.27**	**19,392,912.74**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**10,859,872.27**	**19,392,912.74**
39200	**Биет хөрөнгө**	**10,532,294.98**	**19,037,481.70**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,984,737.68	10,882,991.04
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,194,977.46	-1,477,106.74
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	709,228.55	971,708.55
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-259,361.14	-322,054.18
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	972,518.43	3,082,088.64
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-360,732.45	-411,501.04
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	234,441.09	273,436.94
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-129,094.45	-104,767.25
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,130,639.40	4,016,800.61
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-226,127.88	-301,503.84
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,210,927.65	3,023,246.82
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-539,904.45	-595,857.85
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**327,577.29**	**355,431.04**
39301	Програм хангамж	6,422.50	5,972.50
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,765.21	-4,581.46
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	325,920.00	354,040.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**12,578,164.61**	**21,643,156.15**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**3,998,600.13**	**8,401,089.87**

41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**388,579.01**	**589,427.86**
41300	**Өглөг**	**388,579.01**	**589,427.86**
41360	**Бусад өглөг**	**388,579.01**	**589,427.86**
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	340,663.63	561,227.04
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	44,847.15	20,991.31
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	3,068.24	7,209.51
42	**УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**3,610,021.12**	**7,811,662.01**
42200	**Урт хугацаат зээл**	**3,610,021.12**	**7,811,662.01**
42210	**Төгрөг**	**3,610,021.12**	**7,811,662.01**
42241	Хойшлогдсон өр төлбөр /ТӨҮГ/	3,610,021.12	7,811,662.01
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**8,579,564.48**	**13,242,066.28**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**8,579,564.48**	**13,242,066.28**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,509,383.86	1,511,183.86
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	1,509,383.86	1,511,183.86
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**7,011,966.82**	**11,672,668.62**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	6,318,975.48	7,011,966.82
51220	Тайлант үеийн үр дүн	692,991.34	4,660,701.80
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	58,213.80	58,213.80
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**12,578,164.61**	**21,643,156.15**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**8,438,070.47**	**11,473,497.80**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**1,015,786.60**	**704,454.29**
110	**Орлогын албан татвар**	**713,305.95**	**608,308.96**
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	**741,275.62**	**668,308.96**
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	296,362.66	327,707.19
110002	Үйл ажиллагааны орлого	96,722.34	338,597.14
110003	Хөрөнгийн орлого	4,698.32	1,556.63
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,468.00	448.00
110008	Шууд бус орлого	340,024.30	-
1101	**Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт**	**(27,969.67)**	**(60,000.00)**
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(27,969.67)	(60,000.00)
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	**98,160.35**	**13,889.11**
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	3,537.01	2,666.21
113002	Бууны албан татвар	2,070.00	2,460.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	92,553.34	8,762.90
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	**204,320.31**	**82,256.21**
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	**99,800.39**	**18,496.30**
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	8,364.30	3,903.30
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	75,238.59	-
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	16,197.50	14,593.00
1181	**Газрын төлбөр**	**76,334.62**	**31,757.12**
118101	Газрын төлбөр	76,334.62	31,757.12
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	**28,185.29**	**32,002.80**

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	9,861.73	-
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	18,323.56	32,002.80
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,405,504.87**	**4,847,795.40**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**2,405,504.87**	**4,847,795.40**
120003	Торгуулийн орлого	34,506.26	27,346.50
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**82,551.48**	**174,484.14**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	450.00	1,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	41,011.48	122,241.44
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	41,090.00	51,242.70
120005	Түрээсийн орлого	7,571.39	8,453.27
120009	Бусад орлого	210,985.29	315,370.72
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	1,067,790.93	1,309,795.75
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	211,854.93	226,989.34
120012	Эрхийн шимтгэлийн орлого /ТӨҮГ/	-	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	765,855.96	3,160,553.93
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	448,098.50	78,780.44
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**5,016,778.99**	**5,921,248.11**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**997,220.70**	**1,610,706.82**
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	997,220.70	1,610,706.82
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**916,238.57**	**2,387,523.60**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	845,760.26	2,347,679.34
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,662.79	11,268.55
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	63,815.53	28,575.71
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**3,103,319.71**	**1,923,017.70**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,093,573.80	-
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	305,617.01	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	704,128.90	1,923,017.70
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**7,730,096.41**	**6,379,012.76**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**7,730,096.41**	**6,379,012.76**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**4,088,211.74**	**4,888,786.72**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**693,462.25**	**1,123,815.57**
210101	Үндсэн цалин	498,161.82	568,042.52
210102	Нэмэгдэл	154,343.11	470,114.64
210104	Урамшуулал	40,957.33	83,563.73
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	2,094.68
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**96,203.79**	**144,704.27**
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,637.91	74,684.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,505.68	8,712.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,703.65	4,654.02
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	909.79	4,338.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	44,446.77	52,314.73
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**149,860.23**	**914,311.89**
210301	Гэрэл, цахилгаан	78,222.29	131,865.83

210302	Түлш, халаалт	69,173.34	759,743.06
210303	Цэвэр, бохир ус	2,464.60	22,703.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**305,331.77**	**334,816.09**
210401	Бичиг хэрэг	7,165.43	5,255.25
210402	Тээвэр, шатахуун	97,391.64	118,784.84
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,097.69	9,517.80
210404	Ном, хэвлэл	1,196.32	3,757.60
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	98,832.94	106,735.11
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,480.18	4,517.20
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	61,046.06	86,248.29
210408	Бараа материал акталсны зардал	24,121.50	-
2105	**Нормативт зардал**	**5,713.40**	**4,471.10**
210502	Хоол, хүнс	5,219.40	4,274.60
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	494.00	196.50
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**30,480.18**	**68,905.62**
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	11,819.26	33,425.52
210604	Урсгал засвар	18,660.92	35,480.10
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**13,721.09**	**20,900.00**
210702	Дотоод албан томилолт	13,721.09	20,900.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**444,458.15**	**421,334.34**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	115,462.61	142,950.13
210803	Даатгалын үйлчилгээ	191.25	191.25
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	469.00	343.60
210807	Газрын төлбөр	174.60	174.60
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	36.70
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	130,294.24	203,393.45
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	196,724.07	54,853.91
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/	1,142.38	19,390.70
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**2,348,980.88**	**1,855,527.83**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,569,050.43	1,027,502.15
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,664.45	9,981.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	772,266.00	818,044.18
212	**ТАТААС**	**9,000.00**	**9,000.00**
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	**9,000.00**	**9,000.00**
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	9,000.00	9,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**3,632,884.66**	**1,481,226.04**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**1,086,659.55**	**1,396,165.18**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	1,086,659.55	1,396,165.18
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**87,808.96**	**85,038.25**
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	40,845.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	87,808.96	44,193.25
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**2,458,416.15**	**22.61**
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	2,093,573.80	-

213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	305,617.01	-
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	59,225.33	22.61
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**707,974.06**	**5,094,485.04**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**14,982.72**	**433,783.24**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	14,982.72	429,376.74
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалтай хөрөнгийн зардал	-	4,406.50
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**692,991.34**	**4,660,701.80**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**7,331,630.28**	**8,603,792.46**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**1,015,786.60**	**704,454.29**
110	**Орлогын албан татвар**	**713,305.95**	**608,308.96**
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	**741,275.62**	**668,308.96**
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	296,362.66	327,707.19
110002	Үйл ажиллагааны орлого	96,722.34	338,597.14
110003	Хөрөнгийн орлого	4,698.32	1,556.63
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,468.00	448.00
110008	Шууд бус орлого	340,024.30	-
1101	**Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт**	**(27,969.67)**	**(60,000.00)**
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(27,969.67)	(60,000.00)
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	**98,160.35**	**13,889.11**
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	3,537.01	2,666.21
113002	Бууны албан татвар	2,070.00	2,460.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	92,553.34	8,762.90
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	**204,320.31**	**82,256.21**
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	**99,800.39**	**18,496.30**
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	8,364.30	3,903.30
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	75,238.59	-
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	16,197.50	14,593.00
1181	**Газрын төлбөр**	**76,334.62**	**31,757.12**
118101	Газрын төлбөр	76,334.62	31,757.12
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	**28,185.29**	**32,002.80**
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	9,861.73	-
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	18,323.56	32,002.80
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,299,064.69**	**1,978,090.06**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**1,299,064.69**	**1,978,090.06**
120003	Торгуулийн орлого	34,506.26	27,346.50
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**166,798.18**	**442,548.77**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	470.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	166,798.18	442,078.77
120005	Түрээсийн орлого	7,571.39	8,453.27
120009	Бусад орлого	149,727.49	29,404.47
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	940,461.37	1,470,337.06

13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**5,016,778.99**	**5,921,248.11**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**997,220.70**	**1,610,706.82**
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	997,220.70	1,610,706.82
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**916,238.57**	**2,387,523.60**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	845,760.26	2,347,679.34
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,662.79	11,268.55
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	63,815.53	28,575.71
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**3,103,319.71**	**1,923,017.70**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,093,573.80	-
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	305,617.01	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	704,128.90	1,923,017.70
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**7,004,964.18**	**5,802,167.76**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**7,004,964.18**	**5,802,167.76**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**3,363,879.51**	**4,312,036.39**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**731,401.26**	**1,287,244.72**
210101	Үндсэн цалин	276,453.49	310,195.87
210102	Нэмэгдэл	154,343.11	470,114.64
210104	Урамшуулал	41,072.36	83,563.73
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	2,094.68
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	259,532.31	421,275.80
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**143,172.84**	**237,250.72**
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,637.91	74,684.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,505.68	8,712.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,703.65	4,654.02
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	909.79	4,338.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,259.12	16,443.13
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	82,156.70	128,418.05
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**244,321.65**	**858,877.59**
210301	Гэрэл, цахилгаан	74,047.92	73,294.62
210302	Түлш, халаалт	165,983.19	747,911.68
210303	Цэвэр, бохир ус	2,464.60	22,703.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	1,825.95	14,968.28
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**614,802.41**	**767,265.75**
210401	Бичиг хэрэг	6,085.27	5,228.00
210402	Тээвэр, шатахуун	66,580.30	132,631.50
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,864.59	10,241.70
210404	Ном, хэвлэл	1,184.50	3,817.60
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	55,023.36	106,735.11
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,361.18	4,517.20
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	133,095.31	156,419.70
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	337,607.90	347,674.94
2105	**Нормативт зардал**	**5,713.40**	**4,471.10**
210502	Хоол, хүнс	5,219.40	4,274.60

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	494.00	196.50
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**30,950.18**	**68,905.62**
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	11,819.26	33,425.52
210604	Урсгал засвар	19,130.92	35,480.10
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**13,721.09**	**20,900.00**
210702	Дотоод албан томилолт	13,721.09	20,900.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**222,918.89**	**337,848.17**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	126,970.80	154,040.13
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	118.96
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	343.60
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	412.00
210807	Газрын төлбөр	-	174.60
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	37.60
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	95,301.00	182,221.28
210817	Даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	647.09	-
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	-	500.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**1,356,877.79**	**729,272.72**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,349,213.34	716,141.22
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,664.45	13,131.50
212	**ТАТААС**	**9,000.00**	**9,000.00**
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	**9,000.00**	**9,000.00**
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	9,000.00	9,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**3,632,084.66**	**1,481,131.36**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**1,086,659.55**	**1,396,165.18**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	1,086,659.55	1,396,165.18
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**87,008.96**	**84,943.57**
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	40,845.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	87,008.96	44,098.57
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**2,458,416.15**	**22.61**
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	2,093,573.80	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	305,617.01	-
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	59,225.33	22.61
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**326,666.10**	**2,801,624.70**
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**331,968.96**	**2,141,669.70**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**331,968.96**	**2,141,669.70**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**331,968.96**	**2,141,669.70**
221001	Их засвар	-	4,406.50
223001	Бусад хөрөнгө	233,202.09	267,679.56
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	98,766.87	1,869,583.64
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**(331,968.96)**	**(2,141,669.70)**
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**(5,302.86)**	**659,955.01**
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	826,607.84	821,304.98
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	821,304.98	1,481,259.99

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,509,383.86**	**58,213.80**	**6,369,875.48**	**7,937,473.14**
2	**Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт**	**-**	**-**	**(50,900.00)**	**(50,900.00)**
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,509,383.86**	**58,213.80**	**6,318,975.48**	**7,886,573.14**
9	**Тайлант үеийн үр дүн**	**-**	**-**	**692,991.34**	**692,991.34**
10	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,509,383.86**	**58,213.80**	**7,011,966.82**	**8,579,564.48**
11	**2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**1,509,383.86**	**58,213.80**	**7,011,966.82**	**8,579,564.48**
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,800.00	-	-	1,800.00
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,511,183.86**	**58,213.80**	**7,011,966.82**	**8,581,364.48**
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	4,660,701.80	4,660,701.80
20	**2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл**	**1,511,183.86**	**58,213.80**	**11,672,668.62**	**13,242,066.28**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**5,392,333.50**	**4,034,071.50**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**4,712,333.50**	**3,645,612.64**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,367,543.50**	**2,178,961.46**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**890,967.10**	**807,040.17**
210101	Үндсэн цалин	357,290.40	310,195.87
210102	Нэмэгдэл	504,209.50	470,114.64
210104	Урамшуулал	12,000.00	24,634.98
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,467.20	2,094.68
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**111,370.90**	**101,466.58**
210201	Тэтгэврийн даатгал	72,628.80	69,675.31
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,897.70	8,123.40
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,610.70	4,359.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	7,610.80	4,043.93
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,622.90	15,264.55
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**797,702.60**	**779,480.97**
210301	Гэрэл, цахилгаан	84,746.40	73,294.62
210302	Түлш, халаалт	683,488.20	683,483.35
210303	Цэвэр, бохир ус	29,468.00	22,703.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**138,920.00**	**136,718.71**
210401	Бичиг хэрэг	4,600.00	4,578.00
210402	Тээвэр, шатахуун	62,000.00	61,946.35
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,100.00	6,586.59
210404	Ном, хэвлэл	5,000.00	3,817.60
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	55,420.00	55,272.97

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,800.00	4,517.20
2105	**Нормативт зардал**	**200.00**	**196.50**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	200.00	196.50
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**38,185.60**	**36,280.10**
210604	Урсгал засвар	38,185.60	36,280.10
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**18,800.00**	**18,572.00**
210702	Дотоод албан томилолт	18,800.00	18,572.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**204,905.80**	**169,412.93**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	204,905.80	169,412.93
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**166,491.50**	**129,793.50**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	156,491.50	119,812.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,000.00	9,981.50
212	**ТАТААС**	**9,000.00**	**9,000.00**
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	**9,000.00**	**9,000.00**
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	9,000.00	9,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,335,790.00**	**1,457,651.18**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**2,274,217.60**	**1,396,165.18**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	2,274,217.60	1,396,165.18
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**61,572.40**	**61,486.00**
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	40,882.40	40,845.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	20,690.00	20,641.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**680,000.00**	**388,458.86**
221001	Их засвар	228,600.00	4,406.50
223001	Бусад хөрөнгө	451,400.00	384,052.36
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**5,392,333.50**	**4,313,171.49**
31	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,683,607.00**	**1,610,706.82**
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	0.00	0.00
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,683,607.00	1,610,706.82
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**2,962,124.40**	**2,515,326.32**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	2,962,124.40	2,515,326.32
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**746,602.10**	**187,138.36**
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	470.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	177,892.10	186,668.36
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	568,710.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	571,210.13
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	**0.00**	**850,310.12**

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**2,387,523.60**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**678,296.47**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**655,430.36**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**58,928.75**
210104	Урамшуулал	58,928.75
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**7,366.09**
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,008.94
210202	Тэтгэмжийн даатгал	589.29
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	294.64
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	294.64
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,178.57
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**3,036.88**
210401	Бичиг хэрэг	650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,386.88
2105	**Нормативт зардал**	**4,274.60**
210502	Хоол, хүнс	4,274.60
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**680.00**
210702	Дотоод албан томилолт	680.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**581,144.04**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	581,144.04
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**22,866.11**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**22,843.50**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	22,843.50
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**22.61**
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22.61
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**1,709,227.13**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**1,709,227.13**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	1,709,227.13
I	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**2,387,523.60**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**2,387,523.60**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,347,679.34
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,268.55
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	28,575.71

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

ТТЗ-ийн харьяа 10 байгууллага санхүүгийн нэгтгэл тайланд хамрагдсан байна. 2024 оны санхүүгийн тайлангийн аудитад дараах байдлаар хамрагдсан байна.

Хүснэгт 9. Санхүүгийн тайлангийн аудитад хамрагдсан байдал

№	Байгууллага нэгжийн нэр	Аудитын код	Дүгнэлт		
			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Түүвэрт
1	Манлай сумын ИТХ	ӨМА-2025/078/НА-СТА-ТШЗ	1		
2	Манлай сумын ЗДТГ	ӨМА-2025/028/НА-СТА-ТШЗ		1	
3	Манлай сумын ЭМТ	ӨМА-2025/039/НА-СТА-ТШЗ			1
4	Манлай сумын ОНХС	ӨМА-2025/030/НА-СТА-ОНТС			1
5	Манлай сумын ХХС бусад сан	ӨМА-2025/029/НА-СТА-ОНТС			1
6	Манлай сумын ЕБС	ӨМА-2025/027/НА-СТА-ТШЗ			1
7	Манлайн бадрах ОНӨААТҮГ	ӨМА-2025/002/НА-СТА-ОНӨҮГ	1		
8	Манлай сумын 15-р цэцэрлэг	ӨМА-2025/121/НА-СТА-ТШЗ	1		
9	Элементговь ОНӨААТҮГ	ӨМА-2025/005/НА-СТА-ОНӨҮГ	1		
10	Манлай сумын Соёлын төв	ӨМА-2025/108/НА-СТА-ТШЗ	1		
Дүн			**5**	**1**	**4**

Эх сурвалж: Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар

МУЕА-ын 2024 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын хэлбэр батлах тухай тушаалаар Манлай сумын Засаг даргын харьяаны 4 байгууллагыг үе шатны хяналтаар түүвэрт хамруулж, 6 байгууллагад дүгнэлт гаргаж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар 6 байгууллагад нийт 2,807.9 сая төгрөгийн 22 алдаа илрүүлж аудитын явцад санхүүгийн тайланд залруулж ажилласан байна.

Хүснэгт 10. Санхүүгийн тайланд хийсэн залруулга

/сая төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэрс	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Манлай сумын ИТХ	4	21.1			4	21.1	4	21.1
2	Манлай сумын ЗДТГ	4	2,024.3			4	2,024.3	4	2,024.3
3	Манлай сумын ЭМТ	6	696.2			6	696.2	6	696.2
4	Манлай сумын ОНХС								
5	Манлай сумын ХХС бусад сан								
6	Манлай сумын ЕБС	3	41.3			3	41.3	3	41.3
7	Манлайн бадрах ОНӨААТҮГ								
8	Манлай сумын 15-р цэцэрлэг	1	1.4			1	1.4	1	1.4
9	Элементговь ОНӨААТҮГ								
10	Манлай сумын Соёлын төв	4	23.6			4	23.6	4	23.6
Залруулгын дүн		**22**	**2,807.9**			**22**	**2,807.9**	**22**	**2,807.9**

Эх сурвалж: Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар

ТТЗ-ийн хамрах хүрээний байгууллагуудаас нийт 232 сая төгрөгийн 25 зөрчил илэрч, 1.9 сая төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт, 83.2 сая төгрөгийн зөрчилд 5 албан шаардлага, 146.7 сая төгрөгийн зөрчилд 18 зөвлөмж өгч ажиллалаа.

Хүснэгт 11. Санхүүгийн аудитаар илэрсэн зөрчил

/сая төгрөгөөр/

№	Байгууллагын нэрс	Нийт зөрчил		Үүнээс					
				Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Манлай сумын ИТХ	4	2.6	1	1.9			3	0.6
2	Манлай сумын ЗДТГ	5	79.4			3	79.4	2	0.00
3	Манлай сумын ЭМТ	5	76.6			1	0.7	4	75.9
4	Манлай сумын ОНХС								-
5	Манлай сумын ХХС бусад сан								
6	Манлай сумын ЕБС								
7	Манлайн бадрах ОНӨААТҮГ	6	6.5					6	6.5
8	Манлай сумын 15-р цэцэрлэг								
9	Элементговь ОНӨААТҮГ	2	8.1					1	8.1
10	Манлай сумын Соёлын төв	3	58.8			**1**	3.1	**2**	55.6
Зөрчлийн дүн		**25**	**232.0**	**1**	**1.9**	**5**	**83.2**	**18**	**146.7**

Эх сурвалж: Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар

ТТЗ-ийн аудитаар нийт 199.5 сая төгрөгийн алдаа[2] илэрснээс аудитын явцад 199.5 сая төгрөгийн алдааг залруулж ажиллалаа. Үүнд:

- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүнг, Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 196,269,483.48 төгрөгийн зөрүүтэй илэрхийлсэн байна.
- Үндсэн хөрөнгийн тайлангийн тусламж хандиваар авсан дүнг, Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийн орлогын дүнтэй тулган баталгаажуулахад 3,330,000 төгрөгийн зөрүүтэй илэрхийлсэн байна.

ТТЗ-ийн аудитаар нийт 39.3 сая төгрөгийн зөрчил[7] илэрснээс, 19.9 сая төгрөгийн зөрчилд 3 албан шаардлага хүргүүлж, 19.4 сая төгрөгийн зөрчилд 4 зөвлөмж өгсөн.

5.1 ТӨЛБӨРИЙН АКТ:

Төлбөрийн акт тогтоогдоогүй байна.

5.2 АЛБАН ШААРДЛАГА:

Илрүүлэлт 1: Засаг даргын А/22 дугаар захирамжаар "Говийн долгион мэдээллийн төв" ТББ-тай 19,900,000 төгрөгийн захиалагчаас ирүүлсэн мэдээ мэдээлэл зураг, ярилцлага зэргийг телевизийн эфир, телевизийн фейсбүүк пэйж хуудсанд цаг тухай бүрд нь байршуулж байх гэрээ байгуулсан байна

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.4-д ".... *цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал киноны уран бүтээл зэргийг санхүүжүүлэх"* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт 2: Чадварлаг төрийн албан хаагч хөтөлбөр 23,16,000 төгрөг, Хүүхдэд ээлтэй орон нутаг хөтөлбөр 61,090,014.74 төгрөг, Манлай малчин хөтөлбөр 7,998,500 төгрөг, Манлайлагч залуус хөтөлбөр 58,912,845 төгрөг, Зөв монгол гэр бүл хөтөлбөр 36,724,800 төгрөг, Язгуур урлаг хөтөлбөр 9,500,000 төгрөг, Эрүүл манлайчууд хөтөлбөр 20,000,000 төгрөг, Хоггүй манлай хөтөлбөр 53,158,600 төгрөгийн хөтөлбөрүүдийн үр нөлөө, үр дүнг дүгнээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д *"үнэн зөв байх",* 13 дугаар зүйлийн 13.7-д *"Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно",* Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.16-*д "хөтөлбөр" гэж төсөв хуваарилах зорилгоор үр дүнг нь тооцож, тайлагнаж болохуйц өөр хоорондоо уялдаа бүхий төрийн чиг үүргийг хангахад чиглэсэн*

багц арга хэмжээг, 6 дугаар зүйлийн 6.2.7-д *"Төсвийн төлөвлөлтийг дунд хугацааны хөгжлийн бодлоготой уялдсан хөтөлбөрөөр төлөвлөн, хөтөлбөрийн үр дүн болон гарцыг шалгуур үзүүлэлтийн хамт тодорхойлж баталж, хэрэгжүүлэх"* гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Илрүүлэлт 3: Сумын ИТХ-ын тодотголоор 2024 оны 09 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 17/01 тоот тогтоолоор хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний зардлыг 170,000,000 төгрөгөөр нэмэгдүүлж, өөрчлөн баталсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.1-д *"төсвийн тогтвортой байдлыг хангасан байх"*, 6 дугаар зүйлийн 6.2.5-д "*төсвийн жилийн дундуур орлого бууруулах, зарлага нэмэгдүүлэх үр дагавартай бодлогын аливаа шийдвэр гаргасан бол түүнийг дараагийн төсвийн жилээс хэрэгжүүлдэг байх"*, 6.2.6.а *"тодорхой төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээний зарлагыг нэмэгдүүлэхээр бол бусад төсөл, хөтөлбөр, арга хэмжээний зардлыг мөн хэмжээгээр бууруулж, нийт зарлагын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх"* гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

5.3 ЗӨВЛӨМЖ: Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Илрүүлэлт 1: Хог хаягдлын хураамж 10,407,000 төгрөгийг дутуу бүрдүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д *"хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх"*, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.5.3-д "*иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн төлөлтөд хяналт тавих"*,10 дугаар зүйлийн 10.2.7-д *"хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг тогтоосон хугацаанд төлөх"*, 41 дүгээр зүйлийн 41.8-д *"Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг сум, дүүргийн төсөвт төвлөрүүлнэ"*-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

***Өгсөн зөвлөмж*:** Хог, хаягдлын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх, төлөвлөлтийг бодитой тооцож ажиллах зөвлөмж хүргүүлэх

Илрүүлэлт 2: Татварын бус орлого 2,297,837,129.60 төгрөгийг дутуу бүрдүүлсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д *"хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх"* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх, төлөвлөлтийг бодитой тооцож ажиллах зөвлөмж хүргүүлэх

Илрүүлэлт 3: Байгууллага, иргэдээс тавьсан хүсэлт гаргаагүй байхад төрийн удирдахуйн ухааны доктор, Боловсрол судлалын магистрын хамтран бүтээсэн хувь хүний хөгжлийн 40 ширхэг номыг 1,511,200 төгрөгөөр ном худалдан авсан байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-*д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах"*, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж хүргүүлэх

Илрүүлэлт 4: Дэлхийн гэр бүлийн өдрийг тохиолдуулан "Аз жаргалтай гэр бүл" арга хэмжээнд 7,500,000 төгрөг зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, 24 дүгээр зүйлийн 24.7-д "*Төсвийн хөрөнгө, төрийн болон орон нутгийн өмчит, төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн төрд болон орон нутагт ногдох хөрөнгийг Нийтээр*

тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуулийн 3.1.2-т заасан нийтээр тэмдэглэх тэмдэглэлт өдөр, тэдгээртэй адилтгах аливаа өдөрлөгт зориулж зарцуулахыг хориглоно" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар, үр ашиггүй хөтөлбөрийн зорилгод нийцүүлээгүй зарцуулсан зөрчлийг арилгах зөвлөмж хүргүүлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6.АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үгнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүнг, Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 196,269,483.48 төгрөгийн зөрүүтэй илэрхийлсэн байна	1	196.2			1	196.2	1	196.2				
Үндсэн хөрөнгийн тайлангийн тусламж хандиваар авсан дүнг, Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийн орлогын дүнтэй тулган баталгаажуулахад 3,330,000 төгрөгийн зөрүүтэй илэрхийлсэн байна..	1	3.3			1	3.3	1	3.3				
Нийт Дүн	**2**	**199.5**			**2**	**199.5**	**2**	**199.5**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны хуультай холбоотой зөрчил гараагүй байна.								
Дүн								
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил гараагүй байна.								
Дүн								

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	А/Т-ны тоо	Тоо	Дүн
Хог хаягдлын хураамж 10,407,000 төгрөгийг дутуу төвлөрүүлсэн байна.	1	10.4					1	10.4				
Татварын бус орлогын төлөвлөгөөг 2,297,837,129.60 төгрөгөөр тасалсан байна.	1	0.00					1	0.00				
Байгууллага, иргэдээс тавьсан хүсэлт гаргаагүй байхад төрийн удирдахуйн ухааны доктор, Боловсрол судлалын магистрын хамтран бүтээсэн хувь хүний хөгжлийн 40 ширхэг номыг 1,511,200 төгрөгөөр худалдан авсан байна.	1	1.5					1	1.5				
Засаг даргын А/22 дугаар захирамжаар "Говийн долгион мэдээллийн төв" ТББ-тай 19,900,000 төгрөгийн гэрээгээр хийсэн ажил нь баримтаар нотлогдохгүй байна.	1	19.9			1	19.9						
Сумын ИТХ-ын тодотголоор 2024 оны 09 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 17/01 тоот тогтоолоор хөтөлбөр, төсөл арга хэмжээний зардлыг 170,000,000 төгрөгөөр нэмэгдүүлж, өөрчлөн баталсан байна	1	0.00			1	0.00						
Чадварлаг төрийн албан хаагч, Хүүхдэд ээлтэй орон нутаг, Манлай малчин, Манлайлагч залуус, Зөв монгол гэр бүл, Язгуур урлаг, Эрүүл манлайчууд, Хоггүй манлай хөтөлбөрүүдийн үр нөлөө, үр дүнг дүгнээгүй байна.	1	0.00			1	0.00						
Дэлхийн гэр бүлийн өдрийг тохиолдуулан "Аз жаргалтай гэр бүл" арга хэмжээнд 7,500,000 төгрөг зарцуулсан байна.	1	7.5					1	7.5				
Нийт Дүн	**5**	**39.3**			**3**	**19.9**	**4**	**19.4**				